

MANIFEST PER UN DESENVOLUPAMENT PLE I REGULAT DE L'ENERGIA EÒLICA A CATALUNYA

El procés de canvi climàtic com a conseqüència de l'activitat humana és ja una realitat. Diversos informes confirmen un increment de 0,45°C de la temperatura mitjana del planeta durant aquest segle. Diferents models climàtics preveuen un increment mitjà d'entre 1,5°C a 4,5°C durant els propers 100 anys per causa de l'emissió dels gasos potenciadors de l'efecte d'hivernacle.

Tanmateix, predomina un elevat nivell d'incertesa sobre l'abast d'aquests canvis tot i que s'estan observant transformacions en el flux energètic mundial. L'àrea mediterrània, es troba en una zona on els efectes del canvi climàtic poden ser especialment dramàtics sobre els ecosistemes que el moviment ecologista ha lluitat per preservar: canvis en el règim de pluges amb tendència a la disminució de les precipitacions i augment de les temperatures, implicarien una extensió dels processos de desertització, de desaparició d'espècies vegetals i animals i complexos efectes socioeconòmics.

Aquests canvis són conseqüència, en gran part, del model energètic i del sistema de vida dels països del Nord: malbaratador, ineficient i contaminant. Per frenar els seus efectes cal aplicar diverses mesures (conservació d'espais naturals, reforestació autòctona, etc..) i, prioritàriament, canviar el model energètic en què es basa el nostre sistema de vida en una triple direcció :

- Millorar l'eficiència energètica dels processos de producció i dels aparells que fem servir
- Potenciar al màxim l'estalvi energètic
- Substituir les fonts d'energia convencional (fòssils i nuclear) per les energies renovables.

L'energia eòlica ha estat la primera tecnologia disponible de producció d'energia renovable que ha assolit les quotes d'eficiència que la converteixen en objecte d'un ràpid desenvolupament en un futur immediat. Ara bé, si aquest desenvolupament es fa des d'una perspectiva economicista o tecnocràtica esdevindrà un nou factor generador de desequilibris i conflictes.

A Catalunya, com a la resta de l'Estat espanyol, s'ha produït, darrerament, un augment espectacular de projectes d'instal·lació de parcs eòlics. Aquesta proliferació de projectes, lluny de respondre a un procés de desenvolupament regulat de l'energia eòlica que faci compatible la construcció d'aquestes instal·lacions amb la conservació dels espais naturals, s'ha basat en aspectes purament econòmics de màxim benefici a curt termini.

La determinació dels llocs òptims per a la instal·lació de parcs eòlics no ha partit d'un estudi rigorós i detallat dels recursos existents: els mesuraments només s'han portat a terme durant un període de sis mesos, les estacions de

l'Institut Nacional de Meteorologia que s'han fet servir com a referents es troben en la majoria dels casos a distàncies mitjanes molt elevades, i es reconeix un error en els mesuraments globals que ens dona un grau d'incertesa important. No s'han realitzat prospeccions sistemàtiques que cobrissin tot el territori de Catalunya.. A més, les conclusions de l'Atlas Eòlic de Catalunya s'han fet sense establir cap criteri d'integració en l'ordenació territorial existent i sense considerar el valor ecològic del territori.

El resultat és que gran part dels projectes previstos estan ubicats en espais inclosos al PEIN, o en altres àrees d'alt valor ecològic, espais on s'han mantingut les màximes condicions de tranquil·litat, d'inaccessibilitat i de qualitat ambiental que han permès la supervivència en el seu interior d'espècies molt sensibles i extingides a una gran part de la resta del territori català. La supervivència d'aquestes espècies es veuria amenaçada per l'activitat que comporta la instal·lació i funcionament dels parcs eòlics

Així mateix, aquesta manca de planificació ha provocat l'aparició de processos especulatius que provoquen la hipoteca dels terrenys afectats, a més de despertar falses expectatives als municipis de la zona.

Davant d'aquesta situació les entitats socials sotasignants **MANIFESTEM**:

1r.- Que, malgrat les limitacions de les dades reflectides a l'Atlas Eòlic de Catalunya, se'n desprèn que el desenvolupament de l'energia eòlica és compatible amb la protecció dels indrets de valor ecològic i natural.

2n.- Que cal l'urgent acompliment de l'acord del Parlament de Catalunya relatiu al desenvolupament d'un Pla d'Ordenació del Recursos Eòlics que, al nostre entendre, hauria de contemplar els següents criteris:

a.- Que a les zones considerades com a Parcs Naturals, Reserves Naturals o zones PEIN no es facin parcs eòlics.

b.- Que determini com a zones idònies per a la instal·lació de parcs eòlics aquelles sense problemàtica d'impacte ambiental.

c.- Que determini les zones a on la instal·lació de parcs eòlics implicaria la realització de mesures correctores d'impactes ambientals, així com un detall d'aquestes mesures.

3r.- Que el procés d'elaboració i aprovació d'aquest Pla d'Ordenació del Recursos Eòlics ha de ser el resultat del consens d'una comissió en la que participin associacions ecologistes, promotors, administracions i altres entitats cíviques, totes elles escollides mitjançant els mecanismes més adients per afavorir la màxima participació. Les entitats cíviques signants d'aquest manifest reivindiquem el nostre dret a participar en aquest procés.

4t.- Que tots els projectes de parcs eòlics que es trobin dins de Parcs Naturals, Reserves Naturals o zones PEIN siguin objecte d'un Estudi d'Emplaçament Alternatiu que determini la seva viabilitat; ja que de les pròpies dades de l'Atlas Eòlic es dedueix l'existència de zones d'elevat potencial eòlic no incloses en espais protegits. Tanmateix, qualsevol parc de generació industrial d'electricitat haurà de realitzar el seu corresponent estudi previ d'Avaluació d'Impacte Ambiental.

5è.- Que demanem a les diferents administracions l'agilització de la tramitació de tots aquells projectes de parcs que no presentin impacte ambiental, o hagin realitzat les mesures correctores necessàries.

6è.- Que les autoritzacions d'instal·lació als promotors de parcs eòlics han d'incloure garanties de producció d'electricitat sempre que es donin condicions acceptables de vent. També cal contemplar des de les administracions l'accés dels ens locals en la propietat dels parcs.

7è.- Que, a l'objecte d'evitar maniobres especulatives amb els terrenys amb potencial eòlic, les concessions per construir-hi parcs requeriran la capacitat tècnica i econòmica necessària dels promotors. Les concessions seran objecte de revisió periòdica, i es revocaran si, passat un període de temps raonable, no s'inicien les obres.

8è.- Que pel seu interès social i ecològic cal que el conjunt de les forces polítiques de Catalunya incloguin, en els seus programes electorals i de govern, procediments de remuneració al kW. de generació elèctrica renovable en funció d'un percentatge sobre la tarifa en baixa tensió al consumidor final, més una prima fixa per les emissions de CO2 que s'eviten mitjançant aquests tipus d'energies, així com subvencions a la inversió inicial o amb finançament preferent de l'Estat a la construcció d'instal·lacions eòliques. Demanem que el Parlament de Catalunya es pronunciï en aquests mateixos termes i ho traslladi al Parlament espanyol per tal que aquests procediments siguin aprovats.

A més, les entitats signants d'aquest Manifest considerem necessari i urgent el desplegament de mesures tendents a la potenciació de l'energia eòlica no destinada al subministrament a la xarxa.

En aquest sentit **DEMANEM:**

a.- Que per part del Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat s'impulsin mesures tendents a afavorir el desenvolupament instal·lacions eòliques de suport al consum elèctric en centres productius i socials.

b.- Que cal que les entitats locals potenciïn la realització d'estudis per a la confecció de un mapa eòlic que permeti l'aprofitament local d'aquesta font d'energia.

c.- Que cal que el Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat potenciï al màxim les instal·lacions d'energies renovables, incloent-hi l'eòlica i la fotovoltaica connectada a la xarxa, mitjançant una combinació d'ajuts a fons perdut i pel finançament de les obres, afavorint la implantació de sistemes integrats per aerogeneradors i/o plaques fotovoltaïques en zones degradades des del punt de vista mediambiental i amb velocitat de vent inferior a 6 m/s.

d.- Que cal que el Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat potenciï la instal·lació de sistemes eòlics de bombeig entre els sectors productius (agrícoles, ramaders o industrials) que realitzin aquesta pràctica, mitjançant una política adient de subvencions i ajuts.

e.- Que pel seu interès ecològic cal que des del Departament d'Indústria i Energia es destinin partides d'ajut per a la instal·lació d'instal·lacions destinades a l'autoconsum.

Barcelona, a 27 de maig de 1997

Acció Ecologista, ACTE, ADDA, Amics de la Bici, Amics de la Terra Catalunya, Animal Help, Anoia Verda i Neta, Associació dels Naturalistes de Girona, CATAM, Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA), CODESEMA, Col·lectiu Agudells, Coordinadora Salvaguarda del Montseny, Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural (DEPANA), Ecopacifistes de Nou Barris, Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona, Físics pel Desenvolupament, Fundació per la Pau, GCTPFNN, Gepec, GEPERUT, Geven, Grup Ecologista de Bellvitge, Grup de Medi Ambient de Montcada i Reixac, IAEDEN, Institut Català per a la Conservació de les Rapinyaires (ICRA), IPCENA, Justícia i Pau, Limnos, Skamot Verd.